

Dosarul nr. 3ra-1315/22
2-21001856-01-3ra-23122022

Prima instanță: Judecătoria Bălți sediul central (jud. E. Balan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, D. Stănilă, D. Corolevschi)

DECIZIE

22 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Aliona Miron
Galina Stratulat

examinând recursul depus de Serviciul Vamal, Biroul Vamal Nord
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a Societății
cu Răspundere Limitată „CARTNORD”, reprezentată de avocatul Corneliu Chisilița
împotriva Biroului Vamal Nord, terț Serviciul Vamal cu privire la anularea actului
administrativ

împotriva deciziei din 5 mai 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost casată
integral hotărârea din 24 februarie 2021 a Judecătoriei Bălți sediul central și emisă o
nouă decizie

constată:

La 4 ianuarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Societatea cu Răspundere
Limitată „CARTNORD” (în continuare SRL „CARTNORD”), reprezentată de avocatul
Corneliu Chisilița a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal
Nord, terț Serviciul Vamal cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că este o companie care are ca gen de activitate
fabricarea hârtiei și a cartonului ondulat, a ambalajelor de hârtie și carton. Iar, la 11
august 2020, SRL „Valah”, din numele SRL „CARTNORD” a perfectat declarația de
tranzit nr. 1120 T 7592 privind tranzitul mărfii - hârtie pentru saci, însă în aceeași zi la
ora 21:40, camionul care transporta marfa, a fost implicat într-un accident rutier pe
traseul Soroca-Chișinău.

Ca rezultat, mijlocul de transport nr. XXX, încărcat cu marfă (hârtie pentru saci),
destinată SRL „CARTNORD” a fost incendiat și nu a ajuns la postul vamal de
destinație: Chișinău (Petricani), marfa în urma accidentului rutier a ars complet, fapt
confirmat prin actul constatator al Serviciului Vamal Soroca din 12 august 2020,

raportul de expertiză al Camerei de Comerț și Industrie nr. 0433353 și procesul-verbal de cercetare a locului accidentului din 11 august 2020.

A comunicat că la 19 octombrie 2020, SRL „CARTNORD” a recepționat de la Biroul Vamal Nord decizia de regularizare nr. 367 din 13 octombrie 2020 referitor la calcularea drepturilor de import în mărime de 55 046,85 de lei, pe care a contestat-o la 23 octombrie 2020 cu cerere prealabilă.

A invocat că Biroul Vamal Nord, în mod abuziv și ilegal, a emis decizia de regularizare nr. 367 din 13 octombrie 2020, prin care SRL „CARTNORD” a fost obligată să plătească drepturi de import în mărime de 55 046,85 de lei, or, atât actul constatator al Serviciului Vamal Soroca din 12 august 2020, cât și raportul de expertiză al Camerei de Comerț și Industrie nr. 0433353 atestă faptul că marfa pentru care au fost calculate drepturi de import este deteriorată, arsă complet în urma accidentului din 11 august 2020 de pe traseul Soroca-Chișinău, cu implicarea a trei camioane, dintre care două camioane au ars integral. Respectiv, circumstanțele descrise urmează a fi calificate ca forță majoră/caz fortuit potrivit Codului vamal.

La fel, a afirmat că Biroul Vamal Nord și Serviciul Vamal în mod eronat au insistat asupra prezentării de către declarat a certificatului care atestă evenimentul de forță majoră, deoarece Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, poate emite certificate care atestă evenimentele de forță majoră/impedimentul justificator de neexecutare a obligației doar în cazurile rezultate din raporturi contractuale, respectiv, aceasta nu este competentă să elibereze un asemenea certificat la caz.

Cât privește accidentele rutiere, a menționat că legislația nu prevede confirmarea acestora de către Camera de Comerț și Industrie. Iar, Ordinul Serviciului Vamal nr. 310 din 4 august 2017 (pct. 65 și 66) prevede că, în caz de accident, forță majoră sau caz fortuit, transportatorul poate solicita întocmirea de către organele competente (poliție, organ vamal, pompieri) a unui proces-verbal de constatare, care va fi prezentat organului vamal de destinație.

În acest sens, autoritatea publică emitentă a actului administrativ contestat nu a ținut cont că legislația vamală prevede norme speciale privind modul de confirmare a producerii accidentului, survenirii forței majoră sau cazului fortuit.

Faptul că legislația vamală nu a fost ajustată la prevederile Codului civil (în vigoare din 1 martie 2019) și Legii cu privire la Camera de Comerț și Industrie nr. 393- XVI din 13 mai 1999 și că aceasta este interpretată eronat de către autoritățile vamale, nu poate fi pus pe seama SRL „CARTNORD”.

A accentuat că, deși a întreprins toate măsurile prevăzute de legea vamală în caz de accident, forță majoră sau caz fortuit, prezentând în acest sens actul constatator al Serviciului Vamal Soroca din 12 august 2020, cât și raportul de expertiză al Camerei de Comerț și Industrie nr. 0433353, autoritățile vamale în mod eronat au stabilit că SRL „CARTNORD” nu a dovedit distrugerea mărfii din cauza forței majore.

A subliniat că a probat cazul de forță majoră potrivit prevederilor legale în vigoare, acest lucru constituind temei de stingere a obligației vamale și anulare a deciziei de regularizare nr. 367 din 13 octombrie 2020 emisă de către Biroul Vamal Nord.

Și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 10 alin. (1), 11 alin. (1), 172 alin. (2), 198 alin. (1), 206 alin. (1) lit. a), 209 alin. (1) lit. a), 214 alin. (1) Cod administrativ, art. 1 pct. 23, 29 alin. (7), 42 alin. (3), 45 alin. (1), 47 alin. (1)-(2), 48 alin. (1), (2), 127¹³ alin. (1)-(2), 128 alin. (1), 146 alin. (1) Cod vamal.

A solicitat anularea deciziei de regularizare nr. 367 din 13 octombrie 2020 emisă de către Biroul Vamal Nord și încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor de judecare a cauzei.

Prin hotărârea din 24 februarie 2021 a Judecătoriei Bălți sediul central, a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „CARTNORD”.

La 9 martie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, prin intermediul oficiului poștal, SRL „CARTNORD”, reprezentată de avocatul Corneliu Chisilița a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 22 aprilie 2022, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, prin intermediul oficiului poștal, a fost prezentată motivarea apelului.

Prin decizia din 5 mai 2022 a Curții de Apel Bălți, a fost casată integral hotărârea din 24 februarie 2021 a Judecătoriei Bălți sediul central și emisă o nouă decizie, prin care a fost anulat în tot actul administrativ - decizia de regularizare nr. 367 din 13 octombrie 2020 emisă de Biroul Vamal Nord privind calcularea drepturilor de import.

La 19 mai 2022, Serviciul Vamal, Biroul Vamal Nord a depus recurs nemotivat, iar la 9 ianuarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 5 mai 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie menținută hotărârea primei instanțe.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată, fiind emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material, cât și cu reținerea unor concluzii arbitrare care sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

A remarcat că ținând cont de prevederile art. 24 alin. (1) și 209 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, agentul economic SRL „CARTNORD” nu și-a manifestat dezacordul și dreptul legal de a contesta în instanța de judecată de contencios administrativ acțiunile și decizia Biroului Vamal Nord nr. 28/25-17450 din 26 august 2020 și decizia Serviciului Vamal nr. 28/11-12841 din 16 octombrie 2020 cu privire la cererea prealabilă, pentru a dovedi că, într-adevăr actele prezentate organului vamal constituie temei de a anula declarația vamală de tranzit nr. 1120 T 7592 din 11 august 2020 și a încheia regimului vamal de tranzit fără calcularea drepturilor de import.

Prin urmare, inacțiunea menționată dă temei de a considera că SRL „CARTNORD” a fost de acord cu neanularea de către organul vamal a declarației de tranzit nr. 1120 T 7592 din 11 august 2020 și neîncheierea regimului vamal de tranzit fără calcularea drepturilor de import.

Cu referire la prevederile art. 11, 47 alin. (1) lit. b) Cod vamal, Regulamentului Camerei de Comerț și Industrie privind eliberarea certificatului ce atestă evenimentul de forță majoră nr. 16/4 din 21 decembrie 2004, în vigoare la data producerii accidentului rutier și avarierii mărfii aflate în regim vamal de tranzit, art. 4 alin. (2) lit. g) din Legea cu privire la Camera de Comerț și Industrie nr. 393/1999, a menționat că la 24 august 2020, SRL „CARTNORD” a prezentat Biroului Vamal Nord certificatul nr. 430-06/05 din 22 august 2020 eliberat de Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, însă, prin acesta nu s-a confirmat evenimentul de forță majoră.

De asemenea, a afirmat că din acțiunile efectuate de Biroul Vamal Nord, în speța din cauză, rezultă legalitatea și temeinicia deciziei de regularizare nr. 367 din 13 octombrie 2020, or, Biroul Vamal Nord ca autoritate publică, a realizat obligația de

motivare, inclusiv a oportunității emiterii actului administrativ și a modului de exercitare a dreptului discreționar.

A evidențiat că instanța de apel, casând hotărârea primei instanțe, urma să verifice pretențiile SRL „CARTNORD” prin prisma argumentelor și probelor atât a părții reclamante, cât și a părții pârâte.

La fel, instanța de apel urma să verifice dacă Biroul Vamal Nord, ca autoritate publică, a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege, iar SRL „CARTNORD”, ca participant al procedurii administrative a acționat cu bună-credință.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din materialele dosarului rezultă că copia dispozitivului deciziei din 5 mai 2022 a Curții de Apel Bălți a fost notificată recurentului, prin intermediul poștei electronice, la 11 mai 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 41 vol. II).

Este cert faptul că la 19 mai 2022, Serviciul Vamal, Biroul Vamal Nord a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 5 mai 2022 a Curții de Apel Bălți (f. d. 42-43 vol. II).

Copia deciziei motivate din 5 mai 2022 a Curții de Apel Bălți a fost notificată recurentului, prin intermediul poștei electronice, la 14 decembrie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele dosarului (f. d. 54 vol. II).

Instanța de recurs reține că la 9 ianuarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Serviciul Vamal, Biroul Vamal Nord a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 5 mai 2022 a Curții de Apel Bălți (f. d. 55-63, 72 vol. II).

Astfel, recursul depus de Serviciul Vamal, Biroul Vamal Nord împotriva deciziei din 5 mai 2022 a Curții de Apel Bălți este în termen.

La 13 ianuarie 2023, în adresa SRL „CARTNORD” a fost expediată copia recursului depus de Serviciul Vamal, Biroul Vamal Nord, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 75 vol. II), fiind recepționată la 19 ianuarie 2023, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 76 vol. II), însă intimata nu și-a valorificat acest drept procedural și nu a depus referință.

Prin încheierea din 15 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de Serviciul Vamal, Biroul Vamal Nord a fost numit pentru examinare în complet din 5 judecători (f.d. 80-81 vol. II).

În conformitate cu art. 247 Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticile recurentului, au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat, care urmează a fi respins, cu menținerea deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

În corespundere cu art. 21 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Potrivit art. 244 alin. (2), în coroborare cu art. 231 alin. (2) Cod administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Art. 194 alin. (2) Cod administrativ, prevede că în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

La fel, art. 219 alin. (1) - (2) Cod administrativ, stipulează că instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Recapitulând esența litigiului, instanța de recurs reține următoarea stare de fapt.

După cum denotă actele cauzei, la 11 august 2020, brokerul vamal „Valah” SRL a perfectat în numele SRL „CARTNORD” declarația de tranzit nr. 1120 T 7592 privind tranzitul mărfii „Hârtie pentru saci”, transportată cu camionul cu nr. de înmatriculare XXX (f. d. 111 vol. I).

Prin actul de constatare f/n din 12 august 2020, întocmit de 2 inspectori ai postului vamal Soroca și directorul firmei de transport, s-a stabilit că în seara zilei de 11 august 2020, pe traseul Chișinău-Soroca a avut loc un accident rutier cu implicarea a trei camioane, printre care și camionul cu nr. de înmatriculare XXX, care se afla în regim vamal de tranzit cu nr. de înregistrare 1120 T 07592. Astfel, la fața locului au constatat pe marginea traseului camionul menționat, în stare arsă total, atât semiremorca, cât și captorul, cu marfa arsă (f.d.47 vol. I).

Potrivit raportului de expertiză nr. 0433353 din 14 august 2020, întocmit de Camera Comerț și Industrie, lotul de hârtie kraft pentru saci, în cantitate de 30 de rulouri, aflat în regim vamal de tranzit, deteriorat în urma accidentului rutier, care a avut loc pe traseul Soroca-Chișinău, în apropierea sat. Racovăț, r-nul Soroca, în seara zilei de 11 august 2020, se află în stare nefuncțională, deteriorată (f. d. 48-49).

La data de 13 octombrie 2020, Biroul Vamal Nord a emis decizia de regularizare nr. 367, în temeiul declarației de tranzit nr. 1120 T 7592, actului de constatare f/n din 12 august 2020 și raportului de expertiză nr. 0433353, fiind calculate obligații vamale spre încasare în valoare de 55046,85 lei (f. d. 37-38 vol. I).

Nefiind de acord cu decizia de regularizare nr. 367 din 13 octombrie 2020, SRL „CARTNORD” a depus o contestație împotriva acesteia la Serviciul Vamal (f. d. 22-24 vol. I).

Prin scrisoarea nr. 28/11-14449 din 18 noiembrie 2020, Serviciul Vamal a informat SRL „CARTNORD” privind prelungirea termenului de examinare a contestației, iar prin răspunsul nr. 28/11-15275 din 04 decembrie 2020 a fost respinsă contestația împotriva deciziei de regularizare nr. 367 din 13 octombrie 2020 (f. d. 10-11 vol. I).

Nefiind de acord cu decizia de regularizare nr. 367 din 13 octombrie 2020, SRL „CARTNORD” la 04 ianuarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Nord, terț Serviciul Vamal, prin care a solicitat anularea acesteia și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 3-9 vol. I).

Fiind investită cu soluționarea cauzei în fond, Judecătoria Bălți, sediul central prin hotărârea din 24 februarie 2021, a respins acțiunea depusă de SRL „CARTNORD” (f.d. 176-180 vol. I).

Verificând legalitatea hotărârii contestate în raport cu prevederile legale aplicabile la caz și criticile aduse în apel, Curtea de Apel Bălți prin decizia din 05 mai 2022 a casat integral hotărârea primei instanțe și a emis o nouă decizie, prin care acțiunea înaintată de SRL „CARTNORD” a fost admisă (f.d. 28 – 41 vol. II).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, constată, că instanța de apel la adoptarea deciziei interpretând corect legea și pronunțându-se asupra aspectelor importante, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, justificat a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii înaintate de SRL „CARTNORD”.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține ca fiind relevante prevederile art. 127³ Cod vamal, potrivit cărora decizia de regularizare reprezintă un document de o formă stabilită de Serviciul Vamal, întocmit de organele vamale, care servește drept dovadă a apariției și/sau anulării obligației vamale, a restituirii drepturilor de import sau de export plătite ori percepute în plus și a măsurilor de politică economică și care este executoriu din momentul aducerii acesteia la cunoștință plătitorului vamal.

Titularul obligației vamale semnează decizia de regularizare chiar și în caz de dezacord. Decizia de regularizare poate fi atacată, în caz de dezacord, în conformitate cu prevederile prezentului cod.

Conform art. 288 Cod vamal, actele administrative, acțiunile sau inacțiunile organelor vamale și ale colaboratorilor vamali sînt contestate inițial la aparatul central al Serviciului Vamal.

Potrivit art. 297 Cod vamal, plîngerile împotriva deciziilor, acțiunilor sau inacțiunii organelor vamale și ale colaboratorilor vamali referitoare la efectuarea controlului vamal, vămuirii, actelor de procedură în cazul de contravenție vamală sau la cercetarea lui (cu excepția cazurilor de atac al deciziilor organelor vamale privind aplicarea simplificată de sancțiuni) și în alte chestiuni care nu se referă la politica economică a Republicii Moldova pot fi depuse în instanța de judecată în a cărei rază de activitate se află organul vamal sau locul de muncă al colaboratorului vamal ale căror decizii, acțiuni sau a căror inacțiune sînt atacate.

În conformitate cu art. 209 alin (1) lit. a) Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia.

Raportînd la caz prevederile legale sus citate, instanța de recurs menționează că decizia de regularizare nr. 367 din 13 octombrie 2020 a fost contestată de către SRL „CARTNORD”, cu respectarea procedurii prealabile și în termenul prevăzut de lege, prin urmare acțiunea este admisibilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție decelează că obiect al litigiului dedus judecării îl constituie decizia de regularizare nr. 367 din 13 octombrie 2020, prin care au fost calculate obligații vamale spre încasare în valoare de 55046,85 lei, emisă în temeiul declarației de tranzit nr. 1120 T 7592.

În acest context, instanța de recurs conchide că este neîntemeiat argumentul recurentului Serviciului Vamal precum că, prin necontestarea în instanța de judecată a refuzului Biroului Vamal Nord nr. 28/25-17450 din 26 august 2020, prin s-a respins solicitarea de a anula declarația de tranzit nr. 1120 T 7592 din 11 august 2020, SRL „CARTNORD” a fost de acord cu neanularea declarației nominalizate și neîncheierea regimului vamal de tranzit fără calcularea drepturilor de import. Or, conform prevederilor art. 127³ Cod vamal, decizia de regularizare reprezintă un act administrativ individual ce poate fi contestat separat de declarația de tranzit.

Conform art. 29 alin. (1) Cod vamal, regimurile vamale suspensive sînt operațiuni cu titlu temporar, ce au drept efect suspendarea totală sau parțială de drepturile de import sau de export.

Prevederile art. 42 alin. (1) Cod vamal, tranzitul este regimul vamal în care mărfurile sînt transportate pe teritoriul vamal sub supraveghere vamală de la un organ vamal la altul, fără perceperea drepturilor de import și de export și fără aplicarea măsurilor de politică economică, dacă legislația nu prevede altfel.

Potrivit art. 47 alin. (1) Cod vamal, în caz de avariere a mărfurilor sau de intervenție a unei forțe majore, ele pot fi descărcate, posesorul (transportatorul) fiind obligat: să asigure integritatea mărfurilor, neutilizarea lor; să informeze imediat organul vamal proxim despre avarierea mărfurilor sau despre intervenția unei forțe majore, despre locul aflării lor și a mijloacelor de transport; să asigure transportarea mărfurilor și deplasarea mijloacelor de transport la organul vamal proxim ori deplasarea colaboratorului vamal la locul aflării mărfurilor și a mijloacelor de transport.

În conformitate cu art. 48 Cod vamal, titularul operațiunii de tranzit este responsabil de tranzitul mărfurilor. El este obligat să prezinte, în termenul stabilit, organului vamal de destinație mărfurile cu mijloacele de identificare intacte, aplicate de organul vamal de plecare.

Dacă mărfurile sunt puse în liberă circulație fără permisiunea organului vamal, dacă sînt pierdute sau nu sînt prezentate organului vamal de destinație ori dacă sînt prezentate cu lipsuri sau substituiți, titularul operațiunii de tranzit este obligat să plătească drepturile de import, cu excepția cazului distrugerii sau pierderii mărfurilor din cauză de forță majoră.

Potrivit art. 128 alin. (1) lit. h) Cod vamal, obligația vamală se stinge prin distrugerea sau pierderea mărfurilor cauzată de o forță majoră.

Prin urmare, instanța de recurs decelează că instanța de apel corect a interpretat normele legale sus citate, stabilind că titularul regimului vamal suspensiv nu este responsabil de încheierea acestui regim în cazul mărfurilor și mijloacelor de transport distruse în urma acțiunii unei forțe majore, or obligația vamală se stinge prin distrugerea sau pierderea mărfurilor cauzată de o forță majoră.

La caz, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că titularul regimului vamal de tranzit, SRL „CARTNORD” și-a executat cu bună-credință obligațiile sale care apar în situația intervenirii unei forțe majore.

În acest context, instanța de recurs reține că potrivit punctului 65 lit. a) din Normele metodologice privind aplicarea sistemului de tranzit pe teritoriul Republicii Moldova, aprobate prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 310 din 04 august 2017, în timpul transportului pot apărea evenimente, cum ar fi forță majoră sau caz fortuit.

Iar, punctul 66 din Normele metodologice privind aplicarea sistemului de tranzit pe teritoriul Republicii Moldova, aprobate prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 310 din 04 august 2017 prevede expres că pentru evenimentele menționate la pct.65 lit. a), b) și c) transportatorul poate solicita întocmirea de către organele competente (poliție, organ vamal, pompieri) a unui proces-verbal de constatare, care va fi prezentat organului vamal de destinație.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că SRL „CARTNORD” a informat imediat Biroul Vamal Nord despre producerea accidentului rutier.

Iar la 19 august 2020 SRL „CARTNORD” a depus o scrisoare informativă în adresa Biroului Vamal Nord, prin care a comunicat despre producerea accidentului rutier din 11 august 2020, cu implicarea camionului cu nr. de înmatriculare XXX, în urma căruia a ars în totalitate marfa aflată în regim vamal de tranzit în baza declarației de tranzit nr. 1120 T 7592 din 11 august 2020, solicitând anularea tranzitului (f.d.56 vol. D).

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că instanța de apel corect a stabilit că SRL „CARTNORD”, prin probele prezentate și anexate la dosar, a confirmat imposibilitatea executării obligației vamale de scoatere a mărfii aflate în regim suspensiv de tranzit pe teritoriul

Republicii Moldova, pe motivul distrugerii autoturismului și mărfurilor în accidentul din 11 august 2020, de a cărui comitere nu este vinovată reclamanta și pe care nici nu putea să-l evite sau să prevadă comiterea acestuia.

Astfel, la materialele cauzei sunt prezentate acte care confirmă survenirea forței majore, și anume actul constatator din 12 august 2020 întocmit de Serviciul Vamal Soroca, raportul de expertiză nr. 0433353 din 14 august 2020 întocmit de Camera de Comerț și Industrie Edineț, ordonanța de începere a urmăririi penale din 17 august 2020 întocmită de Secția Urmărire Penală a Inspectoratului de Poliție Soroca, procesul-verbal din 11 august 2020 de cercetare a locului accidentului rutier întocmit de ofițerul de urmărire penală a Inspectoratului de Poliție Soroca.

Totodată, ordonanța din 30 decembrie 2020 a procurorului în Procuratura Soroca confirmă nevinovăția conducătorului camionului cu nr. de înmatriculare XXX, în care se afla marfa care aparținea SRL „CARTNORD” și se afla în regim vamal de tranzit în baza declarației de tranzit nr. 1120 T 7592 din 11 august 2020, în producerea accidentului în urma căruia marfa respectivă a fost distrusă în totalitate.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că la caz este stabilită forța majoră, conform exigențelor legale precitate, care reglementează această instituție juridică în domeniul vamal.

De asemenea, instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul recurentului Serviciului Vamal precum că, certificatul nr. 430-06/05 din 22 august 2020 eliberat de Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova nu confirmă evenimentul de forță majoră, care poate fi invocat ca temei de stingere a obligațiilor vamale.

În acest sens, relevanță are punctul 3 din Regulamentul privind eliberarea de certificat ce atestă forța majoră, aprobat de Consiliul Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova la 5 aprilie 2002, în vigoare la data producerii accidentului, conform căruia prezentul Regulament determină modul de stabilire și eliberare a certificatului, ce atestă evenimentele de forță majoră pe teritoriul Republicii Moldova, ce au împiedicat îndeplinirea obligațiilor contractuale.

Prin urmare, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova este organul competent de a atesta evenimentele de forță majoră pe teritoriul Republicii Moldova, care ar putea fi invocate ca impediment justificator de neexecutare a obligației debitorului în contextul raporturilor contractuale comerciale în care cel puțin o parte este subiect al activității de întreprinzător, și nu ca temei de exonerare a executării obligațiilor vamale.

Or, forța majoră invocată ca temei de stingere a obligației vamale urmează a fi probată conform cerințelor stabilite de legislația vamală, inclusiv de Normele metodologice privind aplicarea sistemului de tranzit pe teritoriul Republicii Moldova, aprobate prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 310 din 04 august 2017.

Respectiv, ținând cont de normele legale în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat și de circumstanțele faptice reținute, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că, instanța de apel corect a conchis că Biroul Vamal Nord neîntemeiat a emis decizia de regularizare nr. 367 din 13 octombrie 2020 privind obligarea SRL „CARTNORD” la plata obligației vamale în mărime de 55 046,85 de lei, or, respectiva obligație vamală s-a stins de drept,

potrivit art. 128 Cod vamal, în legătură cu distrugerea și pierderea mărfurilor în urma unei forțe majore, ceea ce pe cale de consecință, duce la anularea în tot a deciziei de regularizare nr. 367 din 13 octombrie 2020.

Pentru motivele expuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia din 5 mai 2022 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a) și art. 248 alin. (2) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de Serviciul Vamal, Biroul Vamal Nord și se menține decizia din 5 mai 2022 a Curții de Apel Bălți, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „CARTNORD”, reprezentată de avocatul Corneliu Chisilița împotriva Biroului Vamal Nord, terț Serviciul Vamal cu privire la anularea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Aliona Miron

Galina Stratulat